

Folkeskolen kræver arbejdsro

Hold en lang pause i regelstrømmen, og giv folkeskolen fred, lyder opfordringen fra lærere. Ministeren er forstående.

Danske skoleelever lider under politikernes iver efter at profilere sig på folkeskoleområdet. Det mener Danmarks Lærerforening. Lærerne bliver præsenteret for så mange nye krav og regler, at

en stigende del af deres arbejdstid bliver brugt på alt muligt andet end eleverne, siger formanden for Danmarks Lærerforening, Anders Bondo, der ønsker en egentlig reformpause, så skolen kan få arbejdsro.

I disse dage gør flere af forningens medlemmer oprør over de nu obligatoriske elevplaner, som lærerne skal opstille for hver elev.

»Det tager en masse tid, og

vi ved, at vi kommer til at finde en masse af de planer krollet sammen i bunden af skoletasken, når skoleåret er slut. Det er skidt, når lærere ryster på hovedet af ministeriet, men det er efterhånden tilfældet. Det skyldes blandt andet frustration over, at vi får flere krav, men mindre ansvar,« siger Anders Bondo.

Flere eksperter bakker Anders Bondo op.

Ingen tid til fornyelse

I går afleverede Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen, der blev nedsat af undervisningsminister Bertel Haarder (V) i efteråret, sin første beretning. Og konklusionen er klar:

Skal folkeskolen blive bedre, skal den have arbejdsro.

Anne Mette Holstein, der fungerer som konsulent i flere folkeskoler, er enig:

»Nu skal lærerne have mulighed for at bruge deres viden og udvikle sig, så de kan hjælpe eleverne. Det er der ikke tid til, når der hele tiden kommer nye ordninger.«

Undervisningsministeren mener, at de mange nye initiativer i folkeskolen har været nødvendige, og han peger på, at de er vedtaget med brede flertal i Folketinget. Det sikrer stabilitet, siger han.

»Men jeg erkender, at der er sket meget de seneste par år. Derfor har jeg også lovet, at der vil være halvandet år til at indarbejde de nye bestemmelser om læseplaner,« siger han.

En regelpause skal skolerne dog ikke regne med. Skolestarten skal ændres, og til efteråret følger en ny lovpakke.

»Den vil nu ikke få lærerne til at gispe,« lover Haarder.

REFORMER I FOLKESKOLEN

• De seneste år har blandt andet budt på: ændringer i reglerne for eksamen, flere obligatoriske test i folkeskolen, ekstra timer i dansk og historie, obligatoriske elevplaner og krav om at tosprogede skal kunne spredes på flere skoler.

• De seneste to år har Undervisningsministeriet udstedt 17 bekendtgørelser på folkeskoleområdet. Det er lige så mange som i årene 1994-2004 tilsammen.

KILDE: UNDERVISNINGSMINISTERIET

Mindre lovgivning – men mere ansvar

Man kan ikke lovgive sig til en rummelig folkeskole. Det handler om at give de involverede større ansvar, siger Anne Mette Holstein, der er konsulent i folkeskolen.

Det er altid galt i folkeskolen. Der går knap en dag uden en overskrift om, at eleverne lærer for lidt og bliver mobbet for meget, mens skolen er utilstrækkeligt rummelig eller alt for tolerant.

Og næsten hver gang springer politikere og forældre op med krav om ændringer. Ofte ender det med nye regler og love eller den blødere landing, hvor alle enes om, at det er nødvendigt med mere viden og forskning.

Men nu må det have en ende, siger Anne Mette Holstein. For det er alt for let bare at udstikke regler og cirkulærer, og langt det meste af teorien er kendt i forve-

jen. Det er noget helt andet, der er behov for, mener hun.

Anne Mette Holstein er selv uddannet folkeskolelærer og har arbejdet som lærer i 18 år. Siden har hun efteruddannet sig i familierapi og supervision og arbejder som selvstændig konsulent og inspirator, blandt andet i folkeskolen. Og set med hendes øjne har den evige strøm af nye regler og politikernes iver efter at profilere sig på skoleområdet i virkeligheden udsat de forbedringer, som der er brug for.

»Problemet er, at love og regler tit fjerner ansvaret fra de involverede. Man kan da for eksempel godt vedtage en lov mod mobning. Så kan man sige, at 'nu er mobning forbudt, så det har vi ikke længere', og så holder man i øvrigt op med at bekymre sig mere om det. Men det forsvinder mobning jo ikke af. Kun hvis alle tager et ansvar, personligt og fælles, kan man komme videre. Det kan man ikke lovgive sig til, det kræver en kulturændring,« siger hun.

Giv skolen arbejdsro

Anne Mette Holstein mener, at folkeskolen skal have fred og arbejdsro. Det er ikke det samme som, at den blot skal fortsætte som nu, understreger hun.

»Der skal ske en udvikling. Der er meget, der skal blive bedre, når en stor del af ele-

LÆRERNE skal have ro til at pleje folkeskolen, mener skolekonsulent Anne Mette Holstein.

verne får diagnoser på diverse lidelser, mens andre sendes til specialskoler. De færreste børn har en psykiatrisk lidelse, de reagerer bare sundt på et sygt samspil i et miljø, de ikke trives i. Det er imidlertid lettere at give barnet end miljøet skylden. Og det bliver ikke anderledes, før skolerne får ro til at arbejde med sig selv og blive bedre. De har ikke brug for mere teori, flere regler og flere ord. Nu skal der fokuseres på måden, de anvender teoriene på,« siger skolekonsulenten.

Ifølge Anne Mette Holstein skyldes en del af problemerne, at lærerne ofte ikke er opmærksomme på, hvordan de omgås hinanden og børnene. I folkeskolen er der heller ikke en stærk tradition for, at kolleger blander sig i hinandens undervisning. Begge dele skal laves

om, mener skolekonsulenten.

»Vi har alle blinde pletter og bestemte reaktioner med i vores bagage. Hvis vi ikke er bevidste om dem, kan vi heller ikke se, hvordan de påvirker andre.«

»Mange lærere mobber helt ubevidst. Eller de identi-

ficerer sig med bestemte elever og fatter stor uvilje mod andre af årsager, der har mere med deres egen baggrund end med eleverne at gøre. Det har konsekvenser for miljøet i en klasse og i øvrigt også det psykiske arbejdsmiljø på lærerværelset,« siger Anne Mette Holstein og foreslår, at lærerne skal undervises i at få større indsigt i deres egne motiver, ubevidste reaktioner og omgangsformer.

»Det vil hjælpe elever og kolleger, men i høj grad også den enkelte lærer selv,« mener hun.

Under hyppige angreb

»Og så skal man som lærer acceptere, at man ikke er alene med sin klasse. Undervisningen er et fælles anliggende, så man skal være parat til at modtage gode råd og input fra kolleger og ledelse,« tilføjer Anne Mette Holstein.

Men lige præcis det kræver ro og tillid fra omverdenen. For hvis man hele tiden er i defensiven, som folkeskolen er det i dag i de hyppige angrebsbølger, er det svært at erkende fejl og finde overskuddet til at blive bedre.

»Fred skolen. Kræv, at den bliver bedre, men giv alle involverede plads til at finde ud af hvordan. Så skal de nok tage et ansvar,« siger hun.

SUSANNE SAYERS

Der er meget, der skal blive bedre, når en stor del af eleverne får diagnoser på diverse lidelser, mens andre sendes til specialskoler.

ANNE METTE HOLSTEIN

ANNE METTE HOLSTEIN

• Anne Mette Holstein er ekstern konsulent på en hjemmeside for børn, som udvikles i et samarbejde mellem statsforvaltningerne, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

• Hun har arbejdet som konsulent på adskillige folkeskoler.